

občutov njegove duše, ki omaguje pod prekrečkimi življenskimi in svetlobnimi vtiski, do onega trenutka, ko slepec z melodijami, ki so se rodile v njegovi občutljivi in bogati duši, triumfira nad nešteto množico, prevzema njena čuvstva in pretresa njena ginjena srca. Pisatelj nam predstavlja pretresljivo duševno dramo, slika slepčovo hrepenenje po svetlobi in njegov obupni boj s temo. Vrhunec doseže drama v boju med egoizmom in altruizmom. Slepec se je vedno bolj zavedal svoje nesreče; v njegovo srce se je začel zajedati pesimizem in egoizem, ki ga je tlačil kakor mōra in izpodjedal njegove duševne moči. Nazadnje je zmagala ljubezen do bližnjega in potrta slepčeva duša je oživela, ko je vanjo dihnila ljubezen s pomladanskim življenskim dihanjem. Egoist dela nesrečnega samega sebe in druge, egoizem je smrt, ljubezen pa življenje.

V „Slepem muziku“ je Korolenko pokazal moč svojega pesniškega in psihološkega talenta. Tako živo in plastično more le pesnik slikati duševni svet. Mnogi prizori so polni prave narodne maloruske poezije. Iz cele študije veje tako čisto нравno in tako globoko in nežno pesniško čuvstvo, da prav malo motijo nekatere tehnične nepopolnosti.

Korolenko ni samo leposlovec, ampak tudi publicist. „Russkaja Mysl“ piše: „Korolenkov pisateljski talent je do neke stopnje razdvojen. Kot publicist vam je to delaven in globokomislec pisatelj, kot umetnik pa pesnik žalostnih, zamišljenih in otožnosti polnih src. Pa taka pisateljska razdvojenost

mu nikakor ne škoduje; dve glavni potezi njegovega talenta se nekako zlivata v harmonijo. Njegova publicistična moč je vedno okrašena z nekako prisrčno mehkostjo in gracijo; njegova otožnost in filozofsko razočaranje nikoli ne preide v pesimizem. Skoraj ženska gracija, mehkost in nežnost se v njem združuje s posebno modrostjo starcev, ki pa ni starikava. In tako zanimivo zedinjenje potez, ki so tako redko združene v enem pisatelju, ga dela priljubljenega ljudem razne starosti, raznih stanov in nazorov.“

Zadnja leta je Korolenko v leposlovju skoraj popolnoma utihnil. Njegov talent nima one nenavadno originalne sile in neizcrpne energije kakor jo imata Čehov in Gorkij; zato se o Korolenku ne govori več toliko. Vendar je tudi Korolenko ustvaril dela trajne vrednosti; njegova pesniška, globokočuvstvena psihologija in njegova poezija narave je znatno vplivala na mlade ruske pisatelje. Največjega pomena je pač to, da je Korolenko vplival na Gorkega; Gorkij v svoji avtobiografiji sam poudarja, da ga je Korolenko učil pisati. Res nas „bosjaki“ Maksima Gorkega spominjajo begunov v Korolenkovih sibirskih povestih; tudi narava pri obeh podobno vpliva na junake. Toda pri Korolenku vsa poezija neutešenega, burnega koprnenja milo odseva v nežni maloruski duši; divja energija zamira v mehki melanholiji. Gorkij je pa vse to prešnil s svojo silno individualnostjo; v njegovih junakih prekipeva revolucionarna energija, vsa poezija burnega koprnenja je prepojena z žolčem in strastjo.

